VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2023

Grenspark Maas-Swalm-Nette

Deelnemers van het TransParcNet meeting van 20-23 juni 2023 in het Grenspark Maas-Swalm-Nette.
(Foto: A. Claassen)

WWW.GRENSPARK-MSN.NL

GESUBSIDIEERD DOOR DE PROVINCIE LIMBURG EN DE DEELSTAAT NORDRHEIN-WESTFALEN

provincie limburg

Ministerium für Umwelt, Landwirtschaft,
Natur- und Verbraucherschutz
des Landes Nordrhein-Westfalen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 4
2. GRENSPARK MAAS-SWALM-NETTE 5
Geschiedenis 5
Deelnemers Grenspark MSN 7
Algemeen Bestuur 8
Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2023) 9
Dagelijks bestuur 10
Kantoor 10
3. SUBSIDIES 10
4. PROJECTEN 10
Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing 10
Transitie Nationaal Park de Meinweg 11
Interreg VI: Buitenrijden in Grenspark MSN 12
TransParcNet-Meeting (Vuur en Water Conferentie) 13
Van bezoeker tot onderzoeker 13
Ontsluiting van cultuurhistorische/archeologische kennis voor versterking toeristische aantrekkelijkheid 14
5. PROJECTACQUISITIE 14
Interreg VI: Natuurbrandmanagement 14
6. OVERIGE WERKZAAMHEDEN 2023 15
Boek “Natuur voor elkaar” in Grenspark MSN 15
Lidmaatschap EUROPARC's Transboundary Parks Programme 15
Natuurwerktag 15
Vanwege te weinig aanmeldingen moest de Natuurwerkdag 2023 worden geannuleerd. De werkzaamheden worden volgend jaar uitgevoerd met Bosgroep Zuid Nederland en Natuurwerkgroep Pepijnsland (Heemkundekring Echter Landj). 15
Evenementen programma 15

Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld 15
Maas-Niederrheinpad 16
Toeristische wandelkaarten Grenspark MSN 16
Internetsite Grenspark MSN en Facebook 16
7. VOORLICHTING, COMMUNICATIE EN PROMOTIEACTIVITEITEN 2020 17

1. Inleiding

In 2023 waren de activiteiten, die in sommige gevallen in voorgaande jaren ernstig waren beperkt door Covid 19, weer genormaliseerd en waren de beperkingen nauwelijks merkbaar. Het jaar 2023 werd gekenmerkt door de voorbereiding van de twee Interreg-projecten, de organisatie van het internationale TransParcNet-meeting en de ontwikkeling van verschillende kleine projecten.

Sinds 2007 is het grenspark Maas-Swalm-Nette gecertificeerd als "Transboundary Park" in het programma voor grensoverschrijdende parken van de Europarc Federation. In 2023, na 10 jaar, was het grenspark MSN ook dit jaar weer gastheer van de bijeenkomst van de leden van het Transboundary parks programme. De dagen van 20 - 23 juni 2023 werden gehouden onder het motto "FIRE AND WATER. How to deal with 'natural' disasters in transboundary parks cooperation". Naast lezingen en workshops werd het programma afgerond met excursies naar de brand- en overstromingsgebieden en naar de dagbouwmijn Garzweiler.

Grenspark MSN wordt financieel ondersteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten van het Grenspark MSN.

Met het verslag van werkzaamheden informeert het dagelijks bestuur in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling de deelnemers van het openbaar lichaam Grenspark MSN over de in 2023 uitgevoerde werkzaamheden. Het concept-verslag zal in september 2024 ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

2. Grenspark Maas-Swalm-Nette

Geschiedenis

Op 30 maart 1976 werd door de deelstaat Nordrhein-Westfalen en het Koninkrijk der Nederlanden het verdrag gesloten betreffende de samenwerking bij de stichting en inrichting van Grenspark MSN. Doel van deze overeenkomst was in onze grensregio samen te werken op het gebied van natuur, landschap, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. Conform het verdrag werd ter coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking de Adviescommissie Duits-Nederlands Grenspark MSN opgericht. De toenmalige adviescommissie stond onder wisselend voorzitterschap van het afdelingshoofd van het milieuministerie van NRW en de portefeuille houdende gedeputeerde van de provincie Limburg. Eén van de gerealiseerde projecten was de publicatie in 1994 van het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan Maas-Swalm-Nette in opdracht van de Kreis Viersen en het toenmalige Gewest Midden-Limburg.

Na een evaluatie van de werkzaamheden van de Adviescommissie in 2000 werd besloten de samenwerking te institutionaliseren. Daarop werd op 1 juni 2002 gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, het openbaar lichaam Grenspark MSN opgericht. De oprichting van het Grenspark MSN werd mede mogelijk door de financiële ondersteuning van het milieuministerie van NRW en van Nederlandse zijde het ministerie van LNV, de provincie Limburg en de bijdrage van de deelnemers.

Bij de oprichting in 2002 bestonden de deelnemers uit het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de 11 Limburgse gemeenten Ambt Montfort, Beesel, Echt, Haelen, Heel, Maasbracht, Roerdalen, Roermond, Swalmen, Thorn en Venlo. De constituerende vergadering van het Grenspark MSN vond plaats op 20 juni 2002 te Venlo in aanwezigheid van de toenmalige milieuminister van NRW mevr. Bärbel Höhn en mevr. Geke Faber, demissionair staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De toenmalige Landrat van de Kreis Viersen dr. Hans-Christian Vollert werd tot eerste voorzitter en wethouder Peter Frey van de gemeente Venlo tot plaatsvervangend voorzitter gekozen. De heer drs. Leo Reyrink werd benoemd als secretaris. Per 1 augustus 2002 was het Grenspark MSN gehuisvest in het GroenHuis in Roermond. Vanaf 1 september 2018 is het kantoor gehuisvest in het Nero Office Hotel in Roermond.

Naar aanleiding van de oprichting van het openbaar lichaam Grenspark MSN in 2002 werd het intussen 30 jaar oude verdrag tussen Nordrhein-Westfalen en het Koninkrijk der Nederlanden gewijzigd en op 3 november 2006 tijdens het afsluitende symposium van het INTERREG III-A project Vochtige Ecologische Verbindingen in Roermond door secretaris-generaal dr. A van de Zande (LNV) en Minister Eckhard Uhlenberg (NRW) ondertekend.

In 2005 werd door het algemeen bestuur een positief evaluatierapport opgesteld over doel, taken en werkzaamheden in de periode juni 2002 tot juni 2005.

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling Midden-Limburg per 1 januari 2007 daalde het aantal deelnemende Nederlandse gemeenten van 11 naar 7. Naar aanleiding daarvan werd de

gemeenschappelijke regeling aangepast en werd aan Nederlandse zijde het ambtsgebied van het Grenspark uitgebreid. Het algemeen bestuur bestaat sindsdien uit 7 bestuurders namens de 7 Nederlandse gemeenten en 7 bestuurders namens het Naturpark Schwalm-Nette. De taak van het Grenspark MSN zoals in de gemeenschappelijke regeling geformuleerd is de bevordering, de ondersteuning en de coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking.

Het Grenspark MSN voert binnen deze taak projecten uit. Het vraagt subsidies aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale subsidies. Naast de subsidiering door de provincie Limburg en het milieuministerie van NRW en de bijdrage van de deelnemers heeft het Grenspark MSN zich de afgelopen jaren mede uit de project inkomsten voor de coördinatie en uitvoering van grensoverschrijdende projecten gefinancierd. Grenspark MSN kan daarbij vooral gebruik maken van de mogelijkheden voor subsidiëring van grensoverschrijdende projecten uit het door de EU gefinancierde INTERREG A programma´s Deutschland-Nederland.

Tabel 1 Projecten Grenspark MSN 2002-2023

Afgeronde projecten		
INTERREG III-A MSN in the picture *(leadpartner)*	2002-2008	815.000 €
INTERREG III-A Vochtige Ecologische Verbindingen (*leadpartner*)	2004-2008	1.200.000 €
INTERREG III-A Fliegerhorst Venlo (*leadpartner*)	2005-2008	90.000 €
Onderzoek herintroductie edelhert (*leadpartner*)	2006-2008	150.000 €
INTERREG IV-A NPR MeinWeg (*leadpartner*)	2009-2012	950.000 €
INTERREG III-A P2P TRAP Route Beesel-Brüggen (*leadpartner*)	2009-2010	50.000 €
Maas-Niederrhein pad (*leadpartner*)	2010-2011	60.000 €
INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld (*leadpartner Naturpark Schwalm-Nette*)	2010-2012	400.000 €
INTERREG IV-A NAGREWA (*leadpartner MSN + ZLTO*)	2010-2012	3.730.000 €
INTERREG IV-A P2P EcoTop MSN (*leadpartner*)	2011-2012	38.000 €
Publicatie „Natuur voor elkaar“ (*leadpartner MSN + NHGL*)	2015-2017	60.000 €
INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald (*leadpartner*)	2015-2020	2.640.000 €
INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie (*leadpartner*)	2016-2021	950.000 €
P2P Ruiter Route Netwerk (*leadpartner*)	2020-2021	50.000 €
P2P Expert Meetings Landschap (*leadpartner*)	2021-2022	50.000 €
P2P TransParcNet-Meeting	2023	28.500 €
Provinciale regie Natuur- en Bosbrandbeheersing (*leadpartner*)	2020-2023	430.000 €
NP De Meinweg Nieuwe Stijl (*leadpartner Stichting Ons WCL*)	2021-2023	790.000 €

Projecten in uitvoering		
Buitenrijden in MSN(*leadpartner*)	2023-2026	981.700 €
KPF Van bezoeker tot onderzoeker (*leadpartner Ons WCL*)	2023-2024	38.200 €
KPF ontsluiting erfgoed (*leadpartner Limburg Marketing*)	2023-2024	49.600 €

In de afgelopen 20 jaar heeft Grenspark MSN, veelal als projecttrekker (*leadpartner*) meegewerkt aan 15 grotere projecten, verdere projecten bevinden zich thans nog in uitvoering en in voorbereiding (tabel1).

De projecten zijn uitgevoerd ten behoeve van natuurontwikkeling, biodiversiteit, soortbescherming, veiligheid, duurzam tourisme en de bevordering van kleine en middelgrote ondernemingen.

Deelnemers Grenspark MSN

De Nederlandse gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette waren in 2022 deelnemers van het Grenspark MSN. Het ambtsgebied van het Grenspark MSN omvat de ambtsgebieden van de deelnemende gemeenten en van het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. De oppervlakte bedraagt ca. 1.080 km². Het ambtsgebied is hieronder weergegeven.

Figuur 1 **Ligging en begrenzing Grenspark MSN**

Algemeen Bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens de deelnemende gemeenten en zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens Naturpark Schwalm-Nette (met elk één plaatsvervanger). Vertegenwoordigers van het ministerie MUNV van de deelstaat Nordrhein-Westfalen, de Bezirksregierung Düsseldorf en de provincie Limburg zijn adviserende leden van het algemeen bestuur. De vergaderingen van het algemeen bestuur vinden tweemaal per jaar plaats, afwisselend in Nederland en Duitsland.

Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2023)

Namens de Nederlandse gemeenten

Mevr. L. Nijssen	wethouder gemeente Beesel
Dhr. P. Pustjens	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. R. Martens	wethouder gemeente Leudal
Dhr. S. Blomen	wethouder gemeente Maasgouw
Dhr. J. Smits	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. F. van Ballegooij	wethouder gemeente Roermond
Mevr. M. Pollux-Linssen (voorzitter AB/DB)	wethouder gemeente Venlo

Namens Zweckverband Schwalm-Nette

Dhr. P. Hoffmann (plv. voorzitter AB/DB)	Amtsleiter Kreis Viersen
Dhr. F.-J. Draack	Kreis Kleve
Mevr. M. Dittrich	Kreis Viersen
Mevr. E. Enk	Stadt Mönchengladbach
Dhr. Ph. Heks	Kreis Viersen
Dhr. R. Lind (lid DB)	Dezernent Kreis Heinsberg
Dhr. dr. F. Schmitz	Kreis Heinsberg

Plaatsvervangers

Dhr. M. Graef	wethouder gemeente Leudal
Dhr. M. Roelofs	wethouder gemeente Beesel
Mevr. K. Leurs	wethouder gemeente Echt-Susteren
N.N.	gemeente Roerdalen
N.N.	gemeente Maasgouw
Mevr. A. Waajen-Crins	wethouder gemeente Roermond
N.N.	wethouder gemeente Venlo

Plaatsvervangers

Mevr. A. Feller	Kreis Viersen
Dhr. R. Zellner	Kreis Viersen
Mevr. S. Tillmanns	Kreis Viersen
Mevr. W. Kurth	Kreis Heinsberg
Dhr. A. Wilms	Kreis Heinsberg
Mevr. M. Mai	Stadt Mönchengladbach
Dhr. P. Aengenheister	Fachbereichsleiter Kreis Kleve

Adviserende leden

Mevr. C. Bönninghausen	Abteilungsleiter MUNV deelstaat NRW
Mevr. M. Peitz	Bezirksregierung Düsseldorf
Dhr. L. Faassen	Gedeputeerde Provincie Limburg
Plv. dhr. B. Scholtissek	MUNV deelstaat NRW
Plv. Mevr. E. Josephs	Bezirksregierung Düsseldorf
Plv. Mevr. I. Orbons-Hettema	Provincie Limburg

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur is op 31 december 2023 als volgt samengesteld: voorzitter mevr. Pollux-Linssen (wethouder gemeente Venlo), plaatsvervangend voorzitter dhr. P. Hoffmann (Amtsleiter Kreis Viersen) en dhr. R. Lind (Dezernent Kreis Heinsberg). Mevrouw Pollux-Linssen was in het Algemeen Bestuur van 24 juni 2022 benoemd.

Mevrouw Westhelle Aelen heeft haar functie bij de gemeente Roerdalen per 1 november 2023 neergelegd en is daarom niet langer beschikbaar als bestuurslid. De verkiezing van een nieuw bestuurslid is uitgesteld tot de volgende vergadering van het algemeen bestuur en de functie blijft tot die tijd vacant.

Kantoor

Met Ir. Ing. André Claassen (secretaris) en Dr. Melanie Hüpkes blijft het bureau in 2023 ongewijzigd.

De loonadministratie, de opstelling en controle van de jaarrekening werden in 2023 in opdracht door een daartoe bevoegde externe accountant uitgevoerd.

3. Subsidies

Grenspark MSN werd in 2023 ondersteund door de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen met een jaarlijkse subsidie van elk 60 000 €. De actuele financieringsperiode loopt van 2023-2026.

4. Projecten

Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing

Mede naar aanleiding van de grote natuurbranden in april 2020 en om de resultaten uit het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie te borgen heeft Grenspark MSN in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord en in afstemming met de provincie Limburg een subsidieaanvraag voor het project Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing ingediend bij de provincie Limburg.

Doel van het project is de opvolging van de resultaten uit het aflopende project INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie:

- door deze voor de toekomst te borgen (uitvoering Risicobeheerplannen);
- door deze uit te breiden over heel Limburg (opstellen Risicoanalyses voor andere brandgevoelige natuurgebieden)
- door de grensoverschrijdende samenwerking voort te zetten en een aanvraag voor een nieuw project Natuurbrandmanagement voor het toekomstige INTERREG VI programma voor te bereiden.

Grenspark MSN is projectaanvrager en zorgt als leadpartner in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord als projectpartner voor de internationale samenwerking, financiële afwikkeling en projectverantwoording. Het project, dat in november 2020 van start is gegaan, heeft een initiële duur van 1½ jaar (1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2022). De subsidiabele kosten bedragen 204.000 euro, waarvan 136.500 euro als financiering wordt toegekend. Een derde van de projectkosten zal door de projectpartners als eigen bijdrage worden gefinancierd.

Door de opgelopen vertraging (door de COVID 19 beperkingen, en crisissituaties) is de provincie gevraagd om een termijnverlenging en extra financiering voor dit project. Deze zijn in april 2022 goedgekeurd. Het financieringsbedrag werd verhoogd met € 164.500 tot € 300.500 en de looptijd werd verlengd tot 30.04.2023.

In 2023 werd het project, zoals gevraagd, met de Provincie Limburg afgerekend. Het resterende bedrag van € 30.000 werd begin 2024 uitbetaald. De nieuwe Interreg VI aanvraag "Natuurbrandmanagement" is nog in voorbereiding onder de lead partner VRLN.

Transitie Nationaal Park de Meinweg

De Nederlandse overheid heeft m.b.t. de nationale parken een kwaliteitsinitiatief gestart: Nationale Parken nieuwe stijl. De bestaande nationale parken hebben de mogelijkheid subsidie van de rijksoverheid te krijgen voor de gewenste kwaliteitsverbetering, uitbreiding en nieuw te ontwikkelen regionale governance.

De leden van de stuurgroep NP de Meinweg, waaronder Grenspark MSN, hebben daartoe in 2020 een subsidieaanvraag voorbereid en bij de Nederlandse ministerie van LNV (landbouw natuur en voedselveiligheid) ingediend. Vanwege de grensligging van NP de Meinweg heeft Grenspark MSN meegewerkt aan de voorbereiding van de subsidieaanvraag. De aanvraag is op 15 september 2020 door de Stichting ONS WCL uit Roermond als leadpartner ingediend. De aanvraag is in december 2020 beschikt, echter met slechts € 287.000 overheidssubsidie i.p.v. de beoogde € 400.000. Hierdoor moest een nieuwe begroting opgesteld worden. Vanwege de projectervaring van Grenspark MSN heeft de stuurgroep NP de Meinweg Grenspark MSN verzocht om met de projectpartners een nieuwe begroting uit te werken. Hiervoor werd € 10.000 in rekening gebracht. De begroting met een totaalbedrag van € 715.000 is inmiddels vastgesteld door de stuurgroep.

In de rest van het transitieproces zal Grenspark MSN zal de internationale samenwerking borgen, aangezien het gebied ecologisch en recreatief een eenheid vormt met de natuurgebieden en beschermde landschappen binnen het Naturpark Schwalm-Nette. Voor de jaren 2022 en 2023 heeft het grenspark MSN maximaal 575 werkuren toegezegd (overeenkomend met 46.000 euro), daarvan is

€ 20.000 eigen bijdrage (in uren) en € 26.000 wordt betaald (verdeeld over ’22 en ’23). In 2022 lag de inhoudelijke focus op "Ambities, Zonering en Governance". Verder werden diverse projectonderdelen inhoudelijk uitgewerkt. De D/NL samenwerking was in 2022 slechts beperkt onderwerp van gesprek.
In 2023 zijn de Landschaps Ecologische Systeem Analyse (LESA), de landschapsbiografie, het educatie- en communicatieplan, het ambitiedocument en het governance model afgerond. In 2023 zijn de landschapsecologische systeemanalyse (LESA), landschapsbiografie, educatie- en communicatieplan, ambitiedocument en governancemodel afgerond. Aangezien de inhoudelijke aspecten nu grotendeels waren afgerond, was de samenwerking tussen D/NL een ander aandachtspunt in 2023, waarbij Duitse stakeholders (reflectiegroep) werden geïnformeerd over het transformatieproces en het belang van de transformatie en de bijbehorende kansen. Er werden twee Duitstalige nieuwsbrieven geproduceerd om alle betrokken stakeholders in de grensregio te informeren. De module "Van bezoeker tot onderzoeker" is aan Nederlandse kant uitgevoerd en er is een aanvraag gedaan om het deelproject uit te breiden naar Duitsland. Het ambitiedocument is eind 2023 ingediend bij de Provincie Limburg. Het project is eind december afgerekend met Ons WCL als lead partner. De inkomsten voor MSN in 2023 bedragen € 17.700.

Interreg VI: Buitenrijden in Grenspark MSN

Een conceptvoorstel voor de realisatie van het grensoverschrijdende netwerk ruiterroutes - met de toezegging van medefinanciering door de Kreise, steden en gemeenten - werd reeds goedgekeurd in de vergadering van het algemeen bestuur van 25 juni 2021. Bij de opening van het Interreg VI-programma moest dit concept nog worden aangepast aan de nieuwe financieringsvoorwaarden. Deze aanpassing en de coördinatie van het definitieve begroting zijn in de laatste helft van 2022 na de opening van de nieuwe financieringsperiode uitgevoerd en de aanvraag is in 2022 vergevorderd, zodat deze in januari 2023 kon worden ingediend. Een ontwerp van het ruiterpadennetwerk en een communicatie- en marketingplan werden voorbereid in het voorafgaande People to People-project.

Het doel van het nieuwe Interreg-project is om het hele grenspark MSN toegankelijk en bruikbaar te maken voor recreatieve ruiters via bewegwijzerde paden, rustplaatsen aan te leggen en grensbelemmeringen te verzachten. Dit willen we bereiken door een uniform bewegwijzerd netwerk van ruiterpaden van in totaal meer dan 900 km (knooppuntensysteem) over de grens. Waar grensoverschrijdende verbindingen ontbreken, zullen deze in de loop van het project worden aangelegd. Bovendien worden ruiters door het ruiterpadennet geleid en worden overbelaste routes ontlast. Waar nodig worden de verschillende recreatieve groepen zoals wandelaars, ruiters en fietsers van elkaar gescheiden om gevaarlijke situaties te voorkomen en zo de verkeersveiligheid te vergroten. Om het gebied beter bruikbaar te maken voor ruiters, blijven lokale bedrijven gecertificeerd met het logo "Paarden Welkom" om rust- en overnachtingsmogelijkheden te bieden aan ruiters en paarden. Dit geeft de deelnemende bedrijven de kans om ruiters als nieuwe doelgroep aan te boren. Een communicatie- en marketingconcept zal zowel de bedrijven als de ruiters informeren over het project, de mogelijke deelname eraan en het aanbod. Na het project zal het knooppuntensysteem beschikbaar zijn als kaart en digitaal als routeplanner. Naast de gemeenten in het grenspark MSN zijn het Routebureau Noord- en Midden-Limburg, de ruiterverenigingen en toeristische organisaties betrokken.

De Interreg-aanvraag voor het project is ingediend op 23 januari 2023 en goedgekeurd door de Euregio op 5 juni 2023. Het project loopt van 15 juni 2023 tot 15 oktober 2026. De totale subsidiabele kosten bedragen € 981.788, waarvan € 707.453 zal worden toegekend als financiering. De totale kosten voor MSN bedragen € 218.600, waarvan € 124.600 aan personeelskosten en € 94.000 aan externe kosten. Met een eigen bijdrage van € 45.000 zullen de inkomsten voor MSN € 79.000 bedragen.

TransParcNet-Meeting (Vuur en Water Conferentie)

Als een van de 13 "ransboundary parks" die zijn gecertificeerd door de EUROPARC Federation, was het Duits-Nederlandse grenspark Maas-Swalm-Nette dit jaar van 20-23 juni gastheer voor de bijeenkomst van de leden van het Transboundary parks programme. De branden en overstromingen van de afgelopen jaren, niet alleen in ons land maar in heel Europa, laten zien dat het thema van dit jaar "FIRE AND WATER. How to deal with 'natural' disasters in transboundary parks cooperation" van het TransParcNet meeting relevanter is dan ooit. Met meer dan 40 deelnemers, waaronder lokale vertegenwoordigers van de Kreise, gemeenten en projectpartners, werden tijdens presentaties, workshops en excursies expertise en ervaringen uitgewisseld en netwerken opgezet.
Voor de realisatie van het project werd op 10 mei de aanvraag goedgekeurd voor financiering door het kleinprojectenfonds Interreg VI A, met een looptijd van mei tot oktober 2024. De totale subsidiabele kosten bedragen € 28.511,65, waarvan € 14.255,82 is opgenomen als financiering en uitbetaald met de eindrapport in september 2023. De inkomsten voor MSN bedragen € 2.275.

Van bezoeker tot onderzoeker

Het project "Van bezoeker tot onderzoeker" heeft als doel om bewoners te interesseren voor de natuur bij hen in de buurt en hen te veranderen in actieve burgerwetenschappers. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van de "ObsIdentify" app. Gebruikers kunnen met de camera van hun mobiele telefoon foto's maken van dieren en planten en deze via de app laten identificeren. Doordat de waarnemingen worden bevestigd door experts en worden opgenomen in nationale databases, leveren gebruikers een actieve bijdrage aan natuuronderzoek. Het projectgebied omvat het nieuwe NP de Meinweg aan de Nederlandse kant en het Naturpark Schwalm-Nette aan de Duitse kant. Om zoveel mogelijk bezoekers bekend te maken met het project en de app en hen aan te moedigen deze te gebruiken, zullen er vier grote schermen met touchscreens worden opgesteld bij verschillende horecagelegenheden of bezoekerscentra. Deze tonen de laatste waarnemingen in het gebied. Bezoekers kunnen ook doorklikken naar verschillende informatie zoals soortinformatie, verspreidingsgebied, etc. Bezoekers krijgen ook te zien hoe ze de app kunnen gebruiken, die direct kan worden gedownload met behulp van een QR-code. Om zoveel mogelijk mensen aan te spreken, wisselen de schermen tussen verschillende locaties. Deze locaties worden bekendgemaakt en geadverteerd op de website van het project. Op speciale data, zoals de wandeldag in Naturpark Schwalm-Nette op 9 mei 2024, zal een scherm worden opgesteld op de locatie van het evenement. Aan het einde van het project wordt het project onder andere geëvalueerd op basis van het aantal ingevoerde waarnemingen.

Voor de realisatie van het project werd op 29 november 2023 de aanvraag goedgekeurd voor financiering door het kleinprojectenfonds Interreg VI A, met een looptijd van 01.09.2023 tot 31.12.2024. De aanvrager is Ons WCL, MSN, Naturpark Schwalm-Nette en NHGL zijn partners. De totale

subsidiabele kosten bedragen € 38.220, waarvan € 19.109 als subsidie wordt erkend. De inkomsten voor MSN bedragen € 2.600.

Ontsluiting van cultuurhistorische/archeologische kennis voor versterking toeristische aantrekkelijkheid

Het gebied van het grenspark MSN is rijk aan cultureel erfgoed. Toch lijkt de kennis erover gefragmenteerd en onvolledig. De erfgoedverenigingen in de verschillende gemeenten hebben elk hun eigen belangencentra. Zelfs wanneer experts proberen deze kennis te bundelen, blijft dit vaak beperkt tot een selecte groep. De digitale toegankelijkheid van deze waardevolle informatie is ook versnipperd, zonder duidelijk overzicht of link naar toerisme. Hoewel bezoekers deze kennis zeer waarderen, is de toegang tot deze kennis tot nu toe beperkt.
Limburg Marketing, Niederrhein Tourismus GmbH, grenspark Maas-Swalm-Nette, Bund Heimat und Umwelt, Landschaftsverband Rheinland, Huis voor de Kunsten Limburg en LGOG werken samen om bestaande kennis te bundelen en een sterk en duurzaam netwerk te creëren tussen cultureel erfgoed en toerisme. Hiervoor zullen de projectpartners een inventarisatie maken van het bestaande digitale aanbod. Ook ontwikkelen ze samen met lokale verenigingen, experts en overkoepelende organisaties een strategie om informatie effectief te delen. De marketingorganisaties nemen de taak op om te onderzoeken hoe deze informatie op een aantrekkelijke manier toegankelijk kan worden gemaakt voor bezoekers. Het doel is om een actieplan op te stellen met concrete voorstellen over hoe kennisdeling en digitale toegankelijkheid van informatie in de toekomst georganiseerd kan worden. Het project zal zo een waardevolle bijdrage leveren aan het versterken van de band tussen cultureel erfgoed en toerisme in de grensregio.
De financiering voor de uitvoering van het project is op 29 november 2023 goedgekeurd door het klein projectenfonds Interreg VI A en loopt van 1 september 2023 tot en met 31 december 2024. De aanvrager is VVV Midden Limburg, de partners zijn MSN, Niederrhein Tourismus GmbH, Bund Heimat und Umwelt en Huis voor de Kunsten Limburg. De totale subsidiabele kosten bedragen € 49.644, waarvan € 24.822 wordt erkend als subsidie. De inkomsten voor MSN bedragen € 5.422.

5. Projectacquisitie

Interreg VI: Natuurbrandmanagement

Naast de reeds door Covid-19 veroorzaakte vertragingen hadden met name de nieuwe crisissituaties in 2022 tot gevolg dat de gespreks- en projectpartners in de gezondheidszorg of de civiele bescherming zwaar overbelast waren en in sommige gevallen hun taken in de projecten (ontwikkeling) niet meer konden vervullen. Bijgevolg vorderde het project slechts langzaam en sommige taken moesten opnieuw worden toegewezen of verdeeld. Om de extra benodigde tijd en personeel op te vangen werd het project Provinciale Regie Natuurbrand door de Provincie Limburg tot en met april2024 verlengd en de financiering verhoogd.

Eind 2022 waren de eerste ontwerpen van de projectaanvraag en de begroting beschikbaar voor revisie en afstemming met de belanghebbenden en de Euregio. De in april 2022 ingediende projectaanvraag moest worden ingetrokken omdat twee partners zich uit het project terugtrokken.

Hernieuwde besprekingen met partners en alle deelnemende gemeenten en Kreise brachten aan het licht dat verdere herstructurering en herziening nodig was. De projectaanvraag wordt nog steeds voorbereid. De indiening van de aanvraag is gepland voor april 2024, met de Veiligheidsregio Limburg-Noord als leidende partner.

6. Overige werkzaamheden 2023

Boek “Natuur voor elkaar” in Grenspark MSN

Het boek „Natuur voor elkaar” met 21 artikelen over natuurgebieden in het NL-D Grenspark was in december 2017 in nauwe samenwerking met het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap Limburg gerealiseerd. Ook 2023 werd het boek zowel in Nederland als in Duitsland nog steeds nagevraagd.

Lidmaatschap EUROPARC's Transboundary Parks Programme

Grenspark MSN is sinds 2007 lid van de EUROPARC federatie, de koepelorganisatie van Europese natuurparken en nationale parken in Europa. Grenspark MSN behoort binnen de federatie tot het zogenaamde TransParcNet, waarbinnen 13 gecertificeerde Transboundary Parks grensoverschrijdend nauw samenwerken. In 2023 werd de TransParcNet bijeenkomst gehost door grenspark MSN en MSN nam deel aan de EUROPARC conferentie in Leeuwarden. Grenspark MSN neemt deel aan de eind 2020 ingestelde TransParcNet-werkgroep voor de ontwikkeling en subsidiering van gemeenschappelijke projecten.

Natuurwerktag

Vanwege te weinig aanmeldingen moest de Natuurwerkdag 2023 worden geannuleerd. De werkzaamheden worden volgend jaar uitgevoerd met Bosgroep Zuid Nederland en Natuurwerkgroep Pepijnsland (Heemkundekring Echter Landj).

Evenementen programma

Het digitale programma van evenementen in het Grenspark MSN is ook in 2023 samen met het Naturpark Schwalm-Nette aangeboden. Gebruikers vinden op de tweetalige website een uitgebreid aanbod aan excursie, wandelingen, fietstochten en andere evenementen in natuur en landschap.

Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld

Binnen het INTERREG IV-A project Water.Wandel.Wereld (2009-2012) zijn in het Grenspark MSN negen gecertificeerde premiumwandelroutes gerealiseerd. In 2019 is er in Grenspark MSN in de gemeente Venlo de nieuwe route Arcen gerealiseerd. De certificering van de premium wandelroutes en de certificering van het wandelgebied "Water.Wandel.Wereld" door het Duitse wandelinstituut moet om de drie jaar worden vernieuwd. In 2022 werden de Arcen-route en het wandelgebied

opnieuw gecertificeerd. Route 8 "Molenplas" kon nog niet worden gehercertificeerd omdat de werkzaamheden nog niet waren afgerond. In het voorjaar van 2022 is een verkenning voor een mogelijke nieuwe route rond Beesel en Reuver (NL) uitgevoerd. Een voorlopige beoordeling voor certificering door het deutsche Wanderinstitut heeft al plaatsgevonden. De toekenning en de oprichting vindt plaats in 2024. Op 18.10.2023 vond in Beesel de door het Naturpark Schwalm-Nette, MSN en het Routebureau georganiseerde bijeenkomst van de wegescouts plaats. Hier werd een deel van de nieuwe premium wandelroute gewandeld en gepresenteerd aan de wegescouts. Na een lunchpauze in Kasteel de Keverberg waren er korte presentaties over verschillende actuele onderwerpen.

De vraag naar route flyers blijft groot. In 2021 waren de routes Meinvennen en Leudal herdrukt, in 2022 wordt ook de route Rode Beek licht gewijzigd en herdrukt. Eind 2023 werd met Naturpak Schwalm-Nette overeengekomen dat Naturpark Schwalm-Nette de flyers in 2024 op eigen kosten zou laten herdrukken en dat MSN daar de benodigde flyers zou kopen.

De NPSN vernieuwt ook de wawawe website. MSN krijgt toegang om de Nederlandse versie van de website te bewerken.

Maas-Niederrheinpad

Voor het Maas-Niederrheinpad in 2022 worden nog steeds wegescouts gezocht voor de Duitse trajecten. Via een oproep in de pers en diverse Facebookgroepen werden verschillende nieuwe wegescouts geworven. In 2023 werden ook verschillende nieuwe wegescouts aangeworven.

Toeristische wandelkaarten Grenspark MSN

De driedelige wandelkaartenset van Grenspark MSN was tot 2020 uitverkocht. Daarom is besloten in samenwerking met Naturpark Schwalm-Nette een geheel nieuwe set recreatieve kaarten uit te geven. Naast de verschillende wandelroutes, knooppunten en de premium Water.Wandel.Wereld –routes is ook een selectie van recreatieve iconen op de kaarten te zien. De kartografie en druk is verzorgd door Any Way Productions, een NL bedrijf met een Duitse vestiging. De vraag naar wandelkaarten bleef hoog in 2023 en de kaarten moesten opnieuw worden uitgegeven.

Internetsite Grenspark MSN en Facebook

De tweetalige internetsite www.naturpark-msn.de / www.grenspark-msn.nl van het Grenspark MSN informeert over de vrijetijdsactiviteiten en projecten. De website is sterk verouderd en moet opnieuw worden ontworpen. Punt van aandacht is daarbij de optimale samenhang met de websites van Naturpark Schwalm-Nette, VVV midden Limburg en Niederrhein Tourismus.

Het Grenspark MSN heeft zowel een Nederlandse als een Duitse facebookpagina die van berichten met informatie over projecten of activiteiten worden voorzien. Samen hebben deze pagina's ruim 2023 volgers. Dit aantal groeide ook in 2022 verder.

7. Voorlichting, communicatie en promotieactiviteiten 2020

De hieronder weergegeven tabel geeft een selectie van de in 2023 uitgevoerde activiteiten ter promotie en de marketing van het Grenspark MSN weer.

Tabel 2 Selectie uitgevoerde activiteiten ter promotie en de marketing in 2023.

activiteit	datum	plaats	uitvoerder
Nieuwjaarsborrel Maastricht	02-01		
nrc bruinkolenmijn Garzweiler en Waterhuishouding - Interview A. Claassen	15-01		
Bezoek gedeputeerde Gabriëls Boukoul (Roermond) NP de Meinweg in Transitie	19-01	Roermond	
Excursie nationale parken bureau	24-01	Meinweg	NPB
Aftrap Steunpunt Landschapsbeheer	04-02	Baexem	Stichting het Limburgs Landschap
Aftrap Steunpunt Landschapsbeheer Limburg	04-03	Lomm	Stichting het Limburgs Landschap
Gesprek Ministerie LNV over D/NL samenwerking stikstof en nitraat	07-03	Roermond	Ministerie LNV
Trilaterale conferentie 'Verbinding leggen' (rampenbestrijding)	16-03 t/m 17-03	Assen	NIPV
Gesprek Thomas Schulz, Geschäftsführer Schwalmverband	13-04	Brüggen	MSN & Schwalmverband
Reitwege-Netz soll ausgebaut werden	14-06		Lokalzeit Düsseldorf
Transparcnet meeting MSN	20-06 bis 23-06	Deutschland/ Niederlande	MSN
Milijoen euro voor 900 kilometeraan grensoverschrijdend ruiterpad	23-06		De Limburger
Subsidie voor buitenrijden in grenspark Maas-Swalm-Nette	07-07		Limburg Today
Beleefweek Limburg	22-09	Heythuysen	Provincie Limburg
Europarc conference	03-10 bis 06-10	Leeuwarden, Niederlande	Europarc Federation

activiteit	datum	plaats	uitvoerder
Bijeenkomst Wegescouts	18-10	Beesel & Reuver	MSN, NPSN, RBLN
15. Meinweg Ecotop 2023	25-11	Herkenbosch	Nationaal Park De Meinweg in Zusammenarbeit mit Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Biologische Station Krickenbecker Seen e.V , Staatsbosbeheer en Stichting Koekeloere.